

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد.

۲۰۱۸/۰۶/۲۱

پوهندوی آصف بهاند

دا دي هم د يو ويشتمې پيری په ۲۰۱۸ ام کال کې د خلکو سويه

زما نا ليدلی دوست ډاکتر محب زغم په همدې نږدې تير اختر کې بيا د جهالت پر يوه بلا ورپېښ شوی و، خو خدای په خپل لوی کرم سره ور نه خلاص کړی دی.

ډاکتر زغم د دې پېښې لنډ جريان په خپله فيسبوک پاڼه کې په «۲۰۱۸/۰۶/۱۷» نېټه داسې ليکي دی:

«د عجايبو وطن:

د اختر په لمانځه کې د چهلستون په عيدگاه کې شاوخوا درې زره کسان راټول وو. څو ملایانو مسلي وکړې. بيا يې وويل چې يو ډاکتر صاحب دوه دقيقې وخت غواړي چې خبرې وکړي.

ډاکتر صاحب!؟ ميکروفون ته ودرېد او وينا يې شروع کړه:

بيادرای مسلمان! شما خبر دارين که د مکتب ها یک رقم تابلیت ها ره بر دخترا میتن که میگن بر کمخونی اس مگم اصلن ای دوا که اس همو جای شهوت دخترا ره تور مینه. او مسلمانا همی ره فکر کنین که ای تابلیت ها تخته پنجاه دالر تمام میشه چی چرا مفت توزیع میکنن. ای پلان یهود و نصارا اس که دخترای ما ره کوسی بسازنن.

ټولو نارې کړې

الله اکبر الله اکبر الله اکبر

حوصله مي ختمه شوه. چيغه مي کړه. بس که دروغجنه.

سړی لا اورنی شو، لا يې توندې خبرې وکړې

بيا مي ورناره کړه چې بس دی بس دی!

يو وار څو کسان راولاړ شول. سپکې سپورې يې راته شروع کړې چې رښتيا وايي، په تا يې څه ...

يوه يې رامنډې کړې، کورتي يې راوکښله.

سخت وډارېد چې که دا خلک حمله راباندي وکړي، مجيب الله به مي څنگه شي. کاش هغه مي نه وای راوستی.

خو ښه شو چې زما څنگ لوري کسان پاڅيدل او هغوی يې پرې نه بودل.

گډوډي شوه. ټول له عيد گاه څخه راووتل او وروستی دعا ته کې نه نه ناستل.

له جوماته چې راووتم، زړه مې و چې هلته ولاړو پوليسانو ته شکايت وکرم خو فرخنده مې ذهن ته راغله.»

د دې متن په لوستلو سره ذهناً ښه پوره وزورېد چې نړی په کوم لوري رونه ده او زموږ خلک د کومو فکرونو په جال کې بند دي.

په همدې نېټه چې زموږ ځینې هیواد وال د داسې فکرونو په دایره کې راگیر دي، په نوره نړی کې د بشریت په گټه څومره کار شوی دی او څومره مثبت گامونه اوچت شوي دي، دا به ښايي مخونه او کتابونه پرې ټک شي، خو ما په همدې شیبه کې چې د زغم صاحب په فيسبوک کې دا کیسه ولوستله، نو مې بيا د نوي اختراع شوي الوتونکي موټر دا گزارش هم له نظره تیر شو:

«مفکوره موټرهای پرنده یک گام دیگر به واقعیت نزدیک شد. شرکت کیتی هاک نوع دیگر موټرهای هوایی یا پرنده آزمایش کرد.»

بيا مې د روحي صاحب په دې خبرو ځان قانع کړ چې يو وخت يې مور ته په ټولگي کې ويلي وو:

«دا وطن د استثناتو وطن دی، د استثناتو په وطن کې هر څه پېښیدلای شي.»

ډاکټر زغم تل له ملا او ملايي افکارو سره په تقابل کې وي، ځکه چې د علم د لارې لاروی دی او ملا صاحب؟ د ترکستان پر لاره روان دی.

دا خلک، پر دوی باندې حاکم فکري سیستم خراب کړي دي. پوښتنه دا ده چې دا فکري سیستم پر دوی باندې چا څه وخت حاکم کړ؟ ځواب يې ډيرو چيز فهمو ته مالوم دی، نه يې وايي، نه يې ليکي.

له دوی سره ډير احتياط په کار دی، فرید باراني د زړه خبره په ښکاره، برالا او په لور او از ويله، ما ورته وويل، ورته مي ليکل:

... هغوی خود تا
او تا ته ورته کسان
څه لیونیان
څه با څاران گني اوس
زه لا په دي هم ښه ډاریرمه
سودا کومه
د حقیقت په دي ویلو دي څوک
لکه منصور غوندي په دار نه کړي
موره نا چار نه کړي
او بیا به سر وهو بس
۲۰۱۴/۰۹/۲۴
هیدر سلیف
ډنمارک

ده نه واوریده، نه يې ومنله؛ و وژل شو، لکه ما چې ويلي وو، که مو سر وواهه، که مو گريوان وڅیره، فرید باراني بېرته تر لاسه نه شو.

ښاغلی ډاکټر زغم!

پخوا مي د «طبيب او ملا، د ډاکټر زغم وصيت» تر سرليک لاندې، ستاسو د وصيتليک په باب په يوه مقاله کې درته ليکلي و:

«د تاريخ په اوږدو کې په سيمه باندې څومره فکري بدلونونه او د ټولنيز ژوند سونامي گاني چې راغلي دي، د ثقلت ټکی او مرکز يې يا عمداً افغانستان ټاکل شوی دی او يا به دا جغرافيه ور ته مناسبه وه.

په دغو فکري سونامي گانو کې، چې پر سيمه باندې راغلي دي، تر ټولو ډير وړانې يې زموږ په خاوره کې او زموږ د خلکو په ککړيو کې کړی دی. د ټولې نړۍ د سړې جگړې مرکز افغانستان و او منفي پايلې يې تر نن پورې زموږ خلک زوروي، وروسته له هغه چې دغه سره جگړه په تودې جگړې باندې واوښته، مرکز يې همدا افغانستان و او دی او اوس هم دا غميزه ښه په خراب او په اوج د افغانستان پر سټيز باندې روانه ده، زموږ د خلکو غوښې او اډوکې په کې سوځي، گاونډيان، د سيمي خلک، نړيوال ځني ور ته اړوي او زموږ خلک او ټولنه د نا پوهۍ او اوهامو د جال په منگولو کې را گير، حيران، حيران ور ته گوري او سوځي.

په دې ټولو جريانونو او بدلونونو کې زموږ د خلکو پر ذهن يوه فکري، رواني هيولا حکومت کاوه او کوي يې چې هغه له دين نه نا سم برداشت او نا سم تفسير و او دی او دا کار له پيل نه تر پايه پورې هغو ملايانو کړی دی چې يا نه پوهيدل او يا يې د کوم غرض له پاره عمداً دا کار تر سره کاوه او تر سره کوي يې. نو دغو ترخو حقايقو ته په کتو سره ويلاى شو چې، د ملايانو دا ډله د دين تر ټولو لوی تحريفونکي، د انساني او وطني ملي ارزښتونو تر پښو لاندې کونکي، د جگړې اور بلوونکي او د انساني کرامت سپکوونکي دي.»

په هغه وخت کې چې ستاسو وصیتلیک ستاسو په پانه کې خپور شو، په کامنت کې تاسو راته لیکلي و چې یو، یو رانه وژني:

«سلامونه قدرمن استاد!»

ډېره مننه چې ما ته مو ډاډ راکړ. نور نو چوپ نه شوم پاتېدای. دوی یو، یو رانه وژني او مور غلي ورته گورو چې کله به زموږ وار رسېږي.»

اوس یې بیا هم درته وایم:

له ځان سره پام کوه! خدای مکره د فرخندی او فرید باراني له برخلیک سره مخ نه شي. ستاسو چيغه پر ځای او برحقه ده او دا پوښتنه مو هر ساعت تر مخې سر را اوچتوي:

که غلي کینو، تر څو او ولي؟

چې جاهلان د پرديو په لمس واکسين ته د امریکایانو ادرار وایي، اړ ماشومان او کوچنیان ورته بې برخي کوي او د وینو د کمبود تابلېت ته د شهوت محرک نوم ورکوي؛ د یوه تحصیل کړي په صفت څه باید ورسره وکړو؟ که په مقابل کې درېږي او څه وایي، بنایي د فرخندی کانه وشي او چې پوهیږي او نه یې ورته وایي، بیا نو دا یوه بله نه بښونکي گناه ده:

چو میبيني که نا بینا و چاه است
اگر خاموش بنشیني گناه است

د پانې شمېره: له 3 تر 3

افغان جرمن آنلاین په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلېکنې د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هيله من یو خپله لیکنه له رالیږلو مخکې په څیر و لولئ